

บทความวิจัย (Research Article)

รูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษา เพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม

A MODEL OF CHILDHOOD CURRICULUM MANAGEMENT FOR LEARNING EXPERIENCE PROVISION IN SCHOOL TO DEVELOP THE HOLISTIC STUDENT

Received: March 22, 2021

Revised: April 9, 2021

Accepted: April 11, 2021

ฉัตรวิไล สุรินทร์ข่ม^{1*} และจิตติมา วรรณศรี²Chatwilai Surinchompoo^{1*} and Jitima Wannasri²^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร^{1,2}Faculty of Education, Naresuan University, Phitsanulok 65000, Thailand

*Corresponding Author, E-mail: chatwilaikutka@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวมดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาองค์ประกอบและแนวการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวมจากการวิเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน และการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี จำนวน 3 โรงเรียนโดยการเลือกแบบเจาะจง และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา 2) การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และ 3) การประเมินรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษา เพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 100 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการบริหารหลักสูตร องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารหลักสูตร องค์ประกอบที่ 3 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยบูรณาการแนวคิดทฤษฎีเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม และองค์ประกอบที่ 4 ประสิทธิภาพการพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม และผลการตรวจสอบความเหมาะสมผลการประเมินความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปในการนำรูปแบบไปใช้ทุกองค์ประกอบ องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการใช้หลักสูตรการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎี และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบทุกองค์ประกอบ องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการบริหารหลักสูตร

คำสำคัญ: การบริหารหลักสูตร ปฐมวัย พัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม

Abstract

The objectives of this research were to study the model of childhood curriculum management with learning experience provision in school to development the holistic student. The research procedure followed 3 steps; 1) study the Composition and guideline of the model of early childhood curriculum management with learning experience in order to holistic student development in school via document analysis, research and interviewing the experts and school administrators from schools with best practice, which was purposive sampling. The data was analyzed by content analysis, 2) establishing and verifying the model of early childhood curriculum management with learning experience in order to holistic student development in school through 9 experts and data analyzed by content analysis, and 3) evaluate the possibility and effectiveness of the model of early childhood curriculum management with learning experience in order to holistic student development in school the sample consisted of 100 school administrators and teachers under the office of the basic education commission, the office of the private education commission and the local administrative organization by means of simple random sampling. The data was analyzed by percentage, mean, and standard deviation. The study revealed that the model of early childhood curriculum management with learning experience in order to holistic student development in school consisted of 4 compositions; 1) curriculum administrative factors, 2) curriculum administrative process, and 3) Learning experience provision process via multiple intelligences theory integrating to enhance the holistic student development in school. 4) The effectiveness of holistic student development and the evaluation results of the possibility and profitability of the model of early childhood curriculum management with learning experience in order to holistic student development in school found that the possibility was at a high level and the profitability was at a highest level.

Keywords: Curriculum Management, Early Childhood, Holistic Student Development

บทนำ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนยุคปัจจุบันเกิดจากความคาดหวังของสังคม พ่อ แม่ ผู้ปกครองที่มีความต้องการให้ลูกอ่านออกเขียนได้มีความสามารถทางภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีตามกระแสนิยมในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งทำให้การจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนต่างๆ ดำเนินไปตามกระแสโลกและปัจจุบันการจัดการศึกษาปฐมวัยจึงเผชิญกับ 4 ด้าน คือ 1) เร่งรัดพัฒนาสมองเด็กมากเกินไปด้วยการติวสอบเข้าระดับชั้นอนุบาล 2) ยัดเยียดให้เรียนหลายภาษา 3) การเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป และ 4) เด็กติดเทคโนโลยี (Preschool Education Association of Thailand under the Royal Patronage of Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn, 2019) สอดคล้องกับที่ Kaewdaeng (2018) กล่าวว่า มาตรฐานการศึกษาปฐมวัยยังมีวิกฤติเนื่องจากสถานการณ์ของประเทศไทยในช่วงเด็กเกิดน้อย สถานศึกษาคือโรงเรียนเด็กให้เด็กมาอยู่ในห้องสี่เหลี่ยมส่งผลกระทบเรื่องความคิด เชิงสร้างสรรค์ของเด็กในอนาคต ดังที่กล่าวมาเบื้องต้นนั้นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่หมุนตามกระแสโลก ส่งผลต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นแต่การท่องจำความรู้ เพื่อสอบแข่งขัน เน้นเฉพาะเนื้อหาสาระมากกว่าการพัฒนาด้านทักษะกระบวนการ รวมถึงขาดคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในการดำเนินชีวิต รวมทั้งครูผู้สอนที่มีความแตกต่างด้านมาตรฐาน ส่งผลต่อพัฒนาการที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัยของเด็กปฐมวัย (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (Office of Social Promotion of Learning and Youth Quality, 2015)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (Ministry of Education, 2017, pp. 2-4) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยตามปรัชญา วิสัยทัศน์ของหลักสูตรบนพื้นฐานความรู้ความเข้าใจในแนวคิดและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างเป็นองค์รวมสมดุลครบทุกด้าน ซึ่งตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ผลรวมสุดท้าย คือ ผู้เรียนเกิดการพัฒนาที่เป็นองค์รวมสมดุลครบทุกด้านของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาอย่าง เป็นองค์รวมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา สอดคล้องกับ koonrungrisoromboon (2017) ได้กล่าวว่า ปัจจุบันการเรียนการสอนในระดับชั้นอนุบาลของสถานศึกษา แต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน โดยพื้นฐานนั้นเมื่อดูตามอายุของเด็ก หากเด็กอายุ 3 ขวบ เมื่อนำเข้าสู่ระบบของสถานศึกษา การเรียนการสอนควรเป็นเรื่องของการฝึกระเบียบวินัย ฝึกการ เข้าสังคมต่าง ๆ เพื่อฝึกการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ดังนั้นการฝึกพื้นฐานเหล่านี้ตั้งแต่เด็กก็จะติดตัวไปจนโต และหากเป็นการเรียนการสอนลักษณะเช่นนี้ ถือว่ามีความเหมาะสมสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 มาตราที่ 8 กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องเป็นไปเพื่อเตรียมความพร้อมของเด็ก และต้องไม่เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการสอบแข่งขันระหว่างเด็กปฐมวัย นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หมวดที่ 4 มาตราที่ 22 บัญญัติว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

พัฒนาการของเด็กปฐมวัยแต่ละช่วงอายุ เด็กแต่ละคนมีการรับรู้และการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน จะมีพัฒนาการที่ช้าหรือเร็วกว่าระดับมาตรฐานก็ขึ้นอยู่กับความสามารถในการเรียนรู้ของแต่ละคน อย่างไรก็ตามการพัฒนาเด็กต้องให้ครอบคลุมพัฒนาการรอบด้านดังที่แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 - 2564 เน้นให้เด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีเหมาะสมตามช่วงวัย ทั้งด้านสุขภาพกาย ใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ที่เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 โดยมีเป้าหมายการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมครบทุกด้านของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สอดคล้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 เป็นการพัฒนาเด็กทั้งตัว (Whole child) กล่าวว่า การพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งตัวนั้น ต้องใส่ใจใน 5 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านปัญญา 2) ด้านความสามารถภาษา 3) ด้านอารมณ์ สังคม 4) ความสามารถด้านร่างกาย และ 5) ความสามารถด้านสุนทรียศาสตร์ (Smanmak et al., 2011) สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของ Gardner (1983) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพเด็กโดยองค์รวมทุกๆ ด้านอย่างมีประสิทธิภาพหรือพัฒนาปัญญาที่หลากหลาย จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีปัญญาพบว่ามนุษย์ทุกคนมีความสามารถที่หลากหลาย มีปัญญาหลายด้านในตนเอง และแต่ละคนมีความสามารถหรือปัญญาที่โดดเด่นแสดงออกถึงความเชี่ยวชาญแตกต่างกัน แต่ปัญญาทุกด้านทำงานร่วมกันจึงมีผลทำให้มนุษย์สามารถคิดแก้ปัญหาและสร้างสรรค์ผลงานได้อย่างมากมาย โดยมีองค์ประกอบดังนี้ ปัญญาด้านภาษา ปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ปัญญาด้านมิติ ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ปัญญาด้านดนตรี ปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล ปัญญาด้านความเข้าใจตนเองและปัญญาด้านธรรมชาติ (Dechakupt, 2011)

การจัดประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัยจึงควรตระหนักถึงความหลากหลายของความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กแต่ละช่วงวัยตามศักยภาพและพัฒนาการ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอย่างครบถ้วนทั้งด้านร่างกายอารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างเป็นองค์รวมบนพื้นฐานแนวคิดทฤษฎีปัญญาจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผ่านการเล่น ผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยอย่างเป็นองค์รวมให้มีความสมดุลทางปัญญาทั้ง 8 ด้าน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อแสดงถึงปัญญาของเด็กที่แตกต่างกัน แสดงถึงความสามารถของเด็กให้เป็นผู้รอบรู้ มีความสามารถหลาย ๆ ด้านตามความสามารถของเด็กปฐมวัยแต่ละบุคคล (Sungyim, 2012)

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม

วิธีการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาองค์ประกอบทางการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวมจากเอกสารและงานวิจัย ซึ่งเป็นเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาวิเคราะห์สังเคราะห์สรุปองค์ประกอบและสาระสำคัญที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ 1) แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร 2) แนวคิดเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ 3) แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย และ 4) แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีปัญหาเพื่อใช้กำหนดคำถามในการสัมภาษณ์หาแนวทางในการการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม

2. การศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม โดยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง โดยมีผลการหาค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-0.80 เพื่อหาองค์ประกอบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวมจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 12 คน จากการเลือกแบบเจาะจง มีเกณฑ์ในการคัดเลือกคือ เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นอนุบาล มีประสบการณ์การบริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 10 ปี และเป็นโรงเรียนอนุบาลต้นแบบ เป็นครูผู้สอนระดับปฐมวัย มีวุฒิทางการศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยไม่น้อยกว่า 10 ปี มีผลงานและเคยได้รับรางวัลด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และเป็นอาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยและ/หรือ ผู้บริหารระดับนโยบายการศึกษาปฐมวัย มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ปัจจัยการบริหารหลักสูตร 2) กระบวนการของหลักสูตร 3) กระบวนการใช้หลักสูตรการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีปัญหา และ 4) ประสิทธิภาพการพัฒนาเด็กเรียนอย่างเป็นองค์รวม

3. การศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม จากสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง โดยมีผลการหาค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-0.80 เพื่อหาแนวทางการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัย ที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวมจากโรงเรียน 3 โรงเรียน โดยการเลือกแบบเจาะจง มีเกณฑ์ในการคัดเลือกโรงเรียน คือ เป็นสถานศึกษาที่ได้รับการยอมรับจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคเอกชน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นศูนย์ปฐมวัยต้นแบบ และสถานศึกษาดำเนินการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ปัจจัยการบริหารหลักสูตร 2) กระบวนการของหลักสูตร 3) กระบวนการใช้หลักสูตรการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีปัญหา และ 4) ประสิทธิภาพการพัฒนาเด็กเรียนอย่างเป็นองค์รวม

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม มี 2 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

1. การยกย่องรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม ดังนี้

ผู้วิจัยนำผลการศึกษาจากขั้นตอนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบและแนวทางการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวมมาสร้างรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม นำร่างรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวมที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความถูกต้อง และความเหมาะสมในการใช้ภาษาแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข และนำข้อเสนอแนะจากอาจารย์

ที่ปรึกษาไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไขและจัดทำร่างรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม

2. การตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้ประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม จำนวน 9 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 เป็นอาจารย์ระดับอุดมศึกษา จำนวน 3 คน กลุ่มที่ 2 เป็นผู้รับผิดชอบการบริหารการสถานศึกษาที่มีความรู้และประสบการณ์หรือผู้บริหารระดับนโยบายการศึกษา จำนวน 3 คน และกลุ่มที่ 3 เป็นหรือเคยเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัย จำนวน 3 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือ คือ 1) แบบตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ และ 2) ร่างรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม วิเคราะห์ข้อมูลโดยสรุปผลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา และการนำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาปรับปรุงรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็น องค์รวม

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม

เป็นการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษาระดับปฐมวัย และครูผู้สอนปฐมวัย ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จาก 8 จังหวัด โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน จากการสุ่มจังหวัด สุ่มสังกัดของสถานศึกษา และสุ่มสถานศึกษา แล้วเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 100 คน เครื่องมือ คือ แบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ ตอนที่ 2 แบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของของรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเป็นแบบแบบสัมภาษณ์ปลายเปิดที่กำหนดให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม วิเคราะห์ข้อมูลโดย ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมินใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ และร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษา เพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม โดยการสังเคราะห์เอกสาร งานวิจัยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี ปรากฏผลใน 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) องค์ประกอบด้านปัจจัยการบริหารหลักสูตร 2) องค์ประกอบด้านกระบวนการบริหารหลักสูตร 3) องค์ประกอบด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยบูรณาการแนวคิดทฤษฎีปัญหาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม และ 4) องค์ประกอบด้านประสิทธิผลการพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม โดยการตรวจสอบความเหมาะสมจากผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน

2. ผลสร้างรูปแบบทางการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน ปรากฏผลใน 4 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย 5 ประเด็น ดังนี้

1) ผู้บริหาร ต้องมีคุณลักษณะ ความรู้และทักษะ เจตคติ ในการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมการบริหารหลักสูตรที่ส่งผลให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวมประสบผลสำเร็จ

2) ครู ต้องมีคุณลักษณะ ความรู้และทักษะ เจตคติในการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมการบริหารหลักสูตรที่ส่งผลให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวมประสบผลสำเร็จ

3) หลักสูตร มีองค์ประกอบพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และยึดองค์ประกอบการพัฒนาหลักสูตรจากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 มีทั้งหมด 10 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย 2) วิสัยทัศน์ 3) พันธกิจ 4) หลักการ 5) จุดหมาย 6) มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 7) การจัดเวลาเรียน 8) สาระ การเรียนรู้ 9) การจัดประสบการณ์ และ 10) การประเมินพัฒนาการเด็ก

4) สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ประกอบด้วย เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ หรือสิ่งที่มีเอื้ออำนวยช่วยให้การจัดประสบการณ์ กิจกรรม ประสบผลสำเร็จ ประกอบด้วย 1) สื่อ มีดังนี้ 1.1) ของเล่น 1.2) สื่อสำหรับเล่านิทาน และ 2) แหล่งเรียนรู้ มีดังนี้ 2.1) แหล่งเรียนรู้ภายในห้องเรียน และ 2.2) แหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน

5) บรรยากาศและสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย 1) สภาพแวดล้อมทางกายภาพ 2) สภาพแวดล้อมทางจิตภาพ และ 3) สภาพแวดล้อม ด้านสังคม ที่ส่งผลให้การบริหารหลักสูตรประสบความสำเร็จและเอื้อต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครู เพื่อการวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีข้อมูลพื้นฐาน ดังนี้ 1) สภาพปัจจุบันสภาพปัญหาและความต้องการในสถานศึกษา 2) นโยบายการพัฒนาการศึกษาปฐมวัย 3) ปรัชญาด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย 4) ผลการใช้หลักสูตรเดิมของโรงเรียน และ 5) บริบทสังคม วัฒนธรรมของโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เป็นการกำหนดจุดมุ่งหมายร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการและผู้เกี่ยวข้อง โดยดำเนินการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้ 1) กำหนดจุดมุ่งหมายโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการและผู้เกี่ยวข้อง 2) กำหนดโดยการวิเคราะห์ข้อมูลอ้างอิงพื้นฐานของโรงเรียนเกี่ยวกับสภาพปัญหาความต้องการของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมของโรงเรียน 3) การกำหนดจุดมุ่งหมายทุกด้านโดยบูรณาการจากตัวชี้วัดของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 และยึดหลักการแนวคิดพหุปัญญาเป็นฐานในการกำหนด 4) กำหนดจุดมุ่งหมายให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะการปฏิบัติ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และ 5) ใช้กระบวนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแนวคิดพหุปัญญา 8 ด้านในกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม และกิจวัตรประจำวัน

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดสาระและประสบการณ์ที่ส่งเสริมพหุปัญญา การกำหนดเนื้อหาสาระที่ควรเรียนรู้ 4 ด้านตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 ดังนี้ 1) เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก 2) เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก 3) ธรรมชาติรอบตัว และ 4) สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก เป็นการดำเนินการกำหนดสาระและประสบการณ์ที่ส่งเสริมพหุปัญญาเพื่อให้นักเรียนได้รับการส่งเสริมประสบการณ์สำคัญที่ครอบคลุมตามพัฒนาการ ทั้ง 4 ด้านอย่างครอบคลุมอย่างเป็นองค์รวม

ขั้นตอนที่ 4 แนวทางการจัดประสบการณ์ การกำหนดแนวทางการดำเนินงานจัดประสบการณ์ของครู เพื่อเป็นแนวทางให้ครูได้ปฏิบัติการจัดประสบการณ์/การจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการและความสามารถด้านพหุปัญญาอย่างเป็นองค์รวม

ขั้นตอนที่ 5 แนวทางการประเมินผู้เรียน การกำหนดแนวทางการดำเนินงานประเมินผู้เรียนของครูผู้สอน เป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมและความสามารถของเด็กในด้านต่างๆ ในการจัดประสบการณ์/การจัดกิจกรรมของหลักสูตรตามปกติในกิจวัตรประจำวันเป็นการประเมินผลอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบตามแนวทางการประเมินที่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตร ด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลาย เพื่อนำผลการประเมินเด็กมาวิเคราะห์และปรับปรุงพัฒนาการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาช่วยเหลือและส่งเสริมความก้าวหน้าของพัฒนาการเด็กให้ครบทุกด้านอย่างเป็นองค์ และขั้นตอนที่ 6 การประเมินหลักสูตร เป็นการประเมินความพร้อมก่อนนำไปใช้ และตรวจสอบคุณภาพร่างของหลักสูตรสถานศึกษา โดยการตรวจสอบและให้คำแนะนำแก่ผู้บริหารและครูจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่างๆ ตรวจสอบองค์ประกอบ เพื่อพิจารณาความสอดคล้องขององค์ประกอบ และนำผลการประเมินหาคุณภาพของหลักสูตรมาแก้ไขปรับปรุง

พัฒนาหลักสูตรให้ประสบความสำเร็จทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล ชุมชนและท้องถิ่น

องค์ประกอบที่ 3 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยบูรณาการแนวคิดทหุปัญญาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม ประกอบด้วย

1) วางแผนการสอนตามแนวคิดทหุปัญญา การวางแผนในลักษณะการบูรณาการทั้งกิจกรรม ทักษะ และสาระการเรียนรู้ ดังนี้ 1) กำหนดจุดประสงค์ย่อยในแต่ละกิจกรรม 2) กำหนดรายละเอียดสาระการเรียนรู้ สาระที่ควรรู้และประสบการณ์สำคัญให้เข้ากับหน่วยที่เรียน 3) กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ถือเป็นหัวใจสำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาตามแนวคิดทหุปัญญา 4) กำหนดสื่อ 5) กำหนดการประเมิน และ 6) บันทึกหลังการสอน เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาการจัดประสบการณ์ในครั้งต่อไป

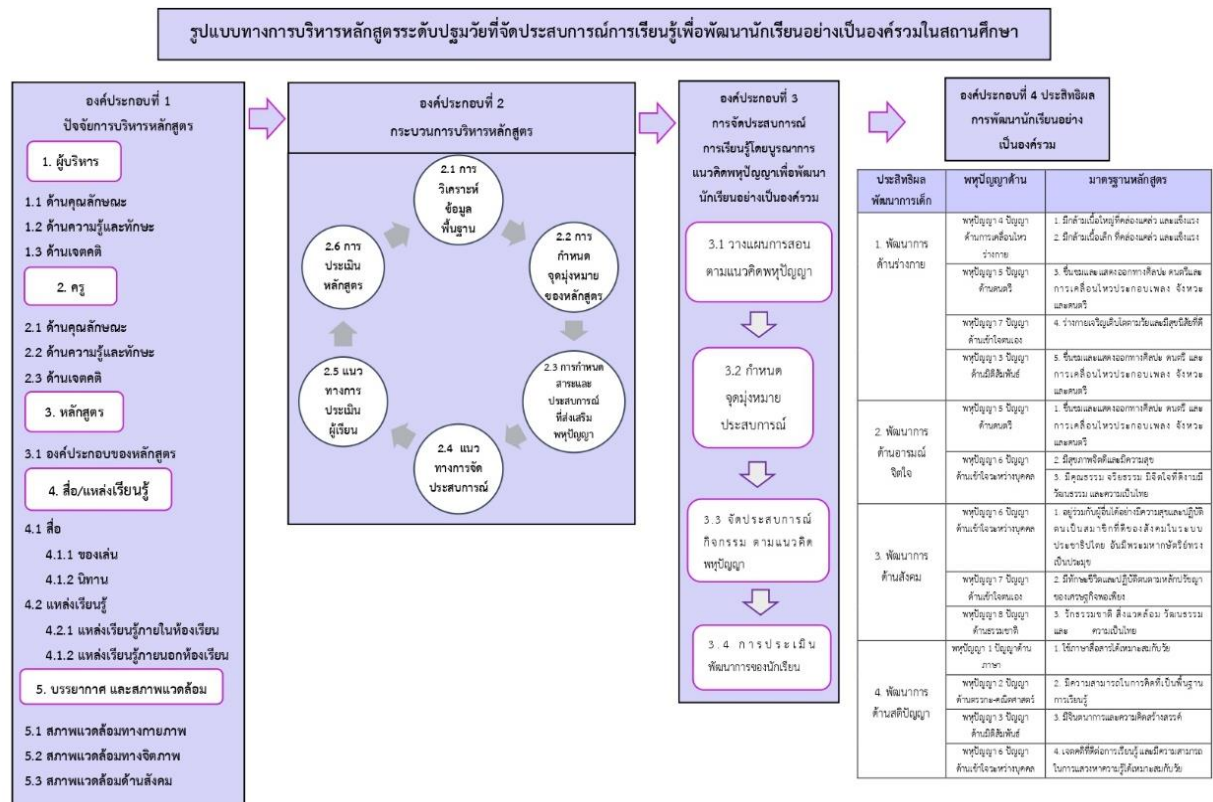
2) กำหนดจุดมุ่งหมายประสบการณ์ กำหนดตามแนวคิดตามแนวคิดทหุปัญญาเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นองค์รวม ประกอบด้วย กำหนดจุดมุ่งหมายตามแนวทางสาระที่ควรรู้ในการกำหนดเนื้อหา การเลือกวิธีสอน กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผล มีลักษณะที่ชัดเจนและเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยเน้นที่เป้าหมายของการสอน เพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทั้ง 4 ด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างเป็นองค์รวม

3) จัดประสบการณ์ กิจกรรมตามแนวคิดทหุปัญญา กระบวนการปฏิบัติ ของครูผู้สอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาวิธีการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดทหุปัญญาและบูรณาการสอนในกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม และกิจกรรมอื่นๆ ในชีวิตประจำวันให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้ลงมือปฏิบัติ และได้รับการส่งเสริมพัฒนาการครอบคลุมทุกด้าน

4) การประเมินพัฒนาการของนักเรียน กระบวนการสังเกตพฤติกรรมเด็กในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีการสรุปผลการประเมินจัดทำข้อมูลสารสนเทศ และนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปใช้พัฒนากระบวนการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดทหุปัญญาเพื่อพัฒนาช่วยเหลือและส่งเสริมความก้าวหน้าของพัฒนาการเด็กให้ครบทุกด้านอย่างเป็นองค์รวม

องค์ประกอบที่ 4 ประสิทธิภาพการพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม เป็นผลความสามารถทางการเรียนรู้ที่มีอยู่ในตัวนักเรียนตามแนวคิดทหุปัญญา 8 ด้าน และส่งผลเกิดให้คุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างเป็นองค์รวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

1) พัฒนาการด้านร่างกาย 2) พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ 3) พัฒนาการด้านสังคม และ 4) พัฒนาการด้านสติปัญญา

ภาพ 1 รูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม

3. ประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม โดยภาพรวม พบว่า ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมาก โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยบูรณาการแนวคิดพหุปัญญาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม อยู่ในระดับมาก และพบว่ารูปแบบความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดโดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ปัจจัยการบริหารหลักสูตร

ตาราง 1 แสดงระดับความเป็นไปได้ในการนำไปใช้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็น องค์รวมโดยภาพรวม

รายการประเมิน	ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล
องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการบริหารหลักสูตร	4.14	0.26	มาก	4.81	0.18	มากที่สุด
องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการของหลักสูตร	4.09	0.27	มาก	4.79	0.26	มากที่สุด
องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการใช้หลักสูตร การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิด พหุปัญญา	4.18	0.40	มาก	4.77	0.31	มากที่สุด
องค์ประกอบที่ 4 ประสิทธิภาพการพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม	4.17	0.35	มาก	4.76	0.25	มากที่สุด
รวม	4.15	0.32	มาก	4.78	0.25	มากที่สุด

สรุปและอภิปรายผล

1. ผลการศึกษารูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวมในสถานศึกษา พบว่า ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 1) องค์ประกอบปัจจัยการบริหารหลักสูตร 2) องค์ประกอบกระบวนการบริหารหลักสูตร 3) องค์ประกอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยบูรณาการแนวคิดทฤษฎีปัญหาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม และ 4) องค์ประกอบประสิทธิผลการพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม สอดคล้องกับ Boonses and Wannasri (2018) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรสู่ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษานั้น ต้องมีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) บริบท ได้แก่ สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน 2) ปัจจัยการบริหารหลักสูตร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู หลักสูตร สื่อ/แหล่งเรียนรู้ บรรยากาศ 3) กระบวนการบริหารหลักสูตร ได้แก่ การวิเคราะห์หลักสูตร การกำหนดจุดมุ่งหมาย การจัดทำหลักสูตรด้วยเครือข่ายสถานศึกษา การใช้หลักสูตรโดยใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่น การนิเทศหลักสูตร การประเมินหลักสูตร และ 4) ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ทั้งนี้ เพราะการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวมต้องอาศัยปัจจัยในการบริหาร โดยที่ผู้บริหารและครูต้องมีคุณลักษณะ ความรู้และทักษะ เจตคติในการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมการบริหารหลักสูตรที่ส่งผลให้การจัดการประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวมประสบผลสำเร็จ

1.1 องค์ประกอบปัจจัยการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครู หลักสูตร สื่อ/แหล่งเรียนรู้ และบรรยากาศและสภาพแวดล้อม เพราะปัจจัยการบริหารหลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งหลักสูตรจะมีคุณภาพและประสิทธิภาพหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยการบริหารจัดการหลักสูตรอย่างเป็นระบบ และมีทรัพยากรที่ส่งเสริมเกื้อหนุนให้การพัฒนาหลักสูตรนั้นประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย ดังที่ Highett (1989) กล่าวว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน ผลการศึกษา พบว่า องค์ประกอบ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนในทัศนะของผู้ปกครอง ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษาธิการจังหวัดนั้น ประกอบด้วย ปัจจัยหลัก 2 ประการ คือ ปัจจัยภายในโรงเรียนและปัจจัยภายนอกโรงเรียน ได้แก่ 1) ผู้บริหารโรงเรียน 2) ความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรในโรงเรียน 3) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง 4) การบริหารจัดการเกี่ยวกับ สิ่งอำนวยความสะดวกและงบประมาณ 5) การเน้นที่เป้าหมายของโรงเรียน 6) การสนับสนุนของผู้ปกครอง และ 7) การให้ความสำคัญกับงานทางวิชาการ

1.2 องค์ประกอบกระบวนการบริหารหลักสูตร เป็นขั้นตอนของการบริหารหลักสูตรเป็นลำดับการดำเนินงาน ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) การกำหนดสาระและประสบการณ์ที่ส่งเสริมทฤษฎีปัญหา 4) แนวทางการจัดประสบการณ์ 5) แนวทางการประเมินผู้เรียน และ 6) การประเมินหลักสูตร เพราะองค์ประกอบกระบวนการบริหารหลักสูตรเป็นแนวทางการปฏิบัติเพื่อให้การบริหารหลักสูตรประสบความสำเร็จได้นั้นต้องอาศัยการสร้างตระหนักรู้เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกคนได้เห็นถึงความสำคัญของการบริหารหลักสูตร โดยให้เกิดการยอมรับ ส่งเสริม และสนับสนุนจากผู้บริหารและครูผู้สอนให้มีคุณลักษณะ ความรู้และทักษะ เจตคติ ในการปฏิบัติงาน มีเป้าหมายร่วมกันในการดำเนินงานบริหารหลักสูตร ดังที่ Orapiriyakul (2013) กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนอนุบาล ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน และ 3) ด้านการวัดและประเมินผล เพื่อให้การนำหลักสูตรไปใช้ประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายอันประกอบด้วย เป้าหมายโดยระดับการศึกษาปฐมวัย กระบวนการกำหนดเป้าหมาย โดยใช้วิธีการตกลงร่วมกันของผู้บริหารและครู ความสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมายและการตัดสินใจ โดยยึดตามเป้าหมายที่ตกลงร่วมกันของผู้บริหารและครู

1.3 องค์ประกอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยบูรณาการแนวคิดทฤษฎีปัญหาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม ประกอบด้วย 1) วางแผนการสอนตามแนวคิดทฤษฎีปัญหา 2) กำหนดจุดมุ่งหมายประสบการณ์ 3) จัดประสบการณ์กิจกรรม ตามแนวคิดทฤษฎีปัญหา และ 4) การประเมินพัฒนาการของนักเรียน สอดคล้องกับ Smanmark et al. (2011) กล่าวว่า การจัดศูนย์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยแบบเป็นองค์รวม ประกอบด้วย 1) ด้านปัญญา 2) ด้านความสามารถภาษา

3) ด้านอารมณ์ สังคม 4) ความสามารถด้านร่างกาย และ 5) ความสามารถด้านสุนทรียศาสตร์ จากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างครบถ้วนสอดคล้องกับพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

1.4 องค์ประกอบประสิทธิภาพการพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม เป็นผลความสามารถทางการเรียนรู้ที่มีอยู่ใน ตัวนักเรียนตามแนวคิดทฤษฎีปัญหา 8 ด้าน และส่งผลให้เกิดให้คุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างเป็นองค์รวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

1) พัฒนาการด้านร่างกาย 2) พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ 3) พัฒนาการด้านสังคม และ 4) พัฒนาการด้านสติปัญญา

ทั้งนี้ เพราะความสำเร็จจากการบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่เป็นไปตามจุดประสงค์การบริหารหลักสูตร ระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม เกิดประสิทธิภาพดังกล่าวเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จ ของการบริหารหลักสูตร ชี้ให้เห็นการจัดการศึกษาและอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยอย่างเป็นองค์รวมบนพื้นฐานการส่งเสริม กระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ดังที่แผนพัฒนาเด็กและ เยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 - 2564 เน้นให้เด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีเหมาะสมตามช่วงวัย ทั้งด้านสุขภาพกาย ใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีทักษะการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 ได้สรุปว่า การบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัย มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมบนพื้นฐานกระบวนการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับพัฒนาการตามวัยตาม ความสามารถของเด็กแต่ละบุคคล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนา นักเรียนอย่างเป็นองค์รวม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1 องค์ประกอบทางการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษา เพื่อพัฒนา นักเรียนอย่างเป็นองค์รวม ควรดำเนินการดังนี้

1.1.1 ด้านปัจจัยการบริหารหลักสูตร ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุน งบประมาณ จัดหาเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ หรือสิ่งที่มีเอื้ออำนวยช่วยให้การจัดประสบการณ์ กิจกรรม บรรลุเป้าหมาย

1.1.2 ด้านกระบวนการบริหารหลักสูตร ควรจัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็น ข้อมูลที่สำคัญให้กับผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานใน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาครั้งต่อไป

1.1.3 ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยบูรณาการแนวคิดทฤษฎีปัญหาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์ รวม ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อีกทั้งต้องมีการติดตามการดำเนินงานการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ของครูเป็นระยะ เพื่อให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้บรรลุถึงเป้าหมายของหลักสูตร

1.1.4 ด้านประสิทธิภาพการพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับ ประสิทธิภาพของนักเรียน และประสิทธิภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูเมื่อเกิดผลจากการพัฒนาควรได้รับการยกย่อง ชมเชย และเผยแพร่ผลที่เกิดจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยเชิงประจักษ์เพื่อเสริมแรงและจะเกิดการพัฒนากิจการปฏิบัติงาน ของครูต่อไป

1.2 ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนระดับปฐมวัยที่บริหารงานด้านวิชาการเพื่อพัฒนาเด็ก ปฐมวัยอย่างเป็นองค์รวมมีความเป็นไปได้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ควรเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนร่วมกัน และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการ ส่งเสริมพัฒนาครูในโรงเรียนให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร มีทักษะด้านการจัดประสบการณ์การ

เรียนรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง ตามรูปแบบการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนระดับปฐมวัยที่บริหารงานด้านวิชาการเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นองค์รวม ซึ่งจะทำให้โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยประสบผลสำเร็จบรรลุตามจุดมุ่งหมาย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยและพัฒนารูปแบบการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนระดับปฐมวัยที่บริหารงานด้านวิชาการเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นองค์รวม ให้มีความรู้ความสามารถทางวิชาการและทักษะด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยที่เป็นไปตามเป้าหมายการศึกษาปฐมวัยต่อไป

2. ควรวิจัยและพัฒนารูปแบบการพัฒนาคู่มือที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นองค์รวม ให้มีความรู้ความสามารถทางวิชาการและทักษะด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยที่เป็นไปตามเป้าหมายการศึกษาปฐมวัยต่อไป

References

- Boonses, R., & Wannasri, J. (2018) A curriculum administrative model for the effectiveness of learning management in small secondary school. *Silpakorn Educational Research Journal*, 10(2), 315-331.
- Dechakupt, Y. (2011). *Multi-intelligence, value every difference*. Bangkok: Sara Dek Printing. [in Thai]
- Gardner, H. (1983). *Frames of mind: A theory of multiple intelligences*. New York: Basic Books.
- Highett, N. T. (1989). *School effectiveness and ineffective parent's principal' and superintendents' perspectives* (Doctoral Dissertation). Edmonton, AB: University of Alberta.
- Kaewdaeng, R. (2018). *13 years of early childhood education standards...the situation is still critical*. Retrieved from <https://www.kroobannok.com/83892> [in Thai]
- Koonrungrisoromboon, K. (2017). *Psychiatrist pointed out that "Kindergarten 3 years old" must focus on discipline - waiting in line - socializing, reminding parents not to force reading and writing*. Retrieved from <https://mgronline.com/qol/detail/9600000066641> [in Thai]
- Ministry of Education. (2017). *Early childhood education program 2017*. Bangkok: Cooperative Community Printing Press. Agriculture of Thailand. [in Thai]
- Office of Social Promotion of Learning and Youth Quality. (2015). *Open the situation of early childhood*. Bangkok: Found the phenomenon of accelerated. [in Thai]
- Orapiriyakul, S. (2013). *Development of academic management model for kindergarten schools* (Doctoral dissertation). Bangkok: Chulalongkorn University. [in Thai]
- Preschool Education Association of Thailand under the Royal Patronage of Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn. (2019). *Overcoming the Early Childhood Crisis to Thailand 4.0*. Retrieved from <http://www.preschool.or.th/early-childhood-crisis.php> [in Thai]
- Smanmark, B., Sarnrattana, U., & Saikaew, K. (2011). Learning Centre Management Model to Holistic Development in Early Childhood. *Rajabhat Maha Sarakham University Journal*, 5(3), 77-94. [in Thai]
- Sungyim, J. (2012). *The study of early childhood children's multiple intelligences abilities obtained Yoka activities* (Master thesis). Bangkok: Srinakharinwirot University. [in Thai]